

kultur

Telefon: 77 01 80 00

E-post: kultur@ht.no

SMS til: HT TIPS til 2399

Det uforklarlige

ÅRELATING: Elin Vinje Jenssen fortalte blant annet om healeren Lars Olsa som helbredet hennes oldemor ved å årelate henne.

Da kystsamenes kulturdager for 2016 åpnet på Saltvann Grendehus på fredag var temaet helbredere og folkemedisin i de indre delene av Grovfjord.

SKÅNLAND: I tillegg til disse uforklarlige fenomenene holdt høyskolelektor Birgitta Bjørken et foredrag om alternativ sårbehandling.

Det overnaturlige og uforklarlige vekker fortsatt interesse hos mange, og i grendehuset på Saltvann hadde mange tatt plass for å høre om helbredere som har virket i bygda.

Årelating

Sosiolog Elin Vinje Jenssen har sine røtter fra Grovfjord, og hun kunne blant annet fortelle om sin oldemor som omkring 1910 ble livstruende syk etter å ha stukket seg på en rusten nål.

- I den tida bodde legen på lbestad, og han ble hentet. Dr. Borchgrevink kunne ingenting gjøre, og mente at hun bare måtte vente på døden. Da ble den lokale healeren på Saltvann, Lars Olsa, kontaktet. En av hans metoder for å helbrede var årelating, det vil si å åpne en blodåre og tappe en viss mengde blod fra pasienten. Denne behandlinga stoppet infeksjonen, og til legens store overraskelse ble min oldemor frisk.

Sårbehandling

Høyskolelektor ved Høgskolen i Harstad, Birgitta Bjørken, har skrevet ei bok om tradisjonell og alternativ sårbehandling. Hun trakk i sitt foredrag fram en del vanlige planter som opp gjennom tida har vært brukt til sårbehandling.

- Groblad kalles ofte for verdens beste ugress fordi det helt

siden antikken har blitt brukt til sårbehandling. Det brukes på infiserte sår og til og med på brannsår. Man kan legge bladene direkte på såret, eller presse ut saft og bruke den. Det sies at baksiden av bladene trekker ut verk mens oversiden leger såret. Men det er viktig å vaske bladene godt, for i jord og annet smuss kan det finnes stivkrampebakterier.

Larvebehandling

Bjørken trakk også fram mange andre planter som blir brukt til sårbehandling, blant annet gullris, ryllik og geiterams for hun fortalte om en alternativ behandling av sår som ikke vil gro.

- Under Napoleons-krigene tidlig på 1800-tallet lå mange av soldatene ute på krigsmarkene med åpne sår som ikke

ville gro. Da oppdaget man at de sårene der fluer hadde lagt egg grodde, og soldatene slapp amputasjon. Fluelarven lever bare av dødt vev og vil aldri spise levende vev. Dødt vev i sår er mat for bakterier og vil derfor øke infeksjonsrisikoen. Dødt vev kan også hindre helingsprosessen i såret. Larvebehandling av sår ble mye brukt fram til antibiotikaene

gjorde sitt inntog på midten av 1900-tallet. I nyere tid har larvebehandling igjen blitt tatt i bruk på sår som ikke vil gro. Larvene som legges i såret er omkring to millimeter lange, og etter at de har gjort jobben sin, har de vokst til over en centimeter.

Per Jan Pedersen

JOIK: Georg Buljo åpnet kystsamenes kulturdager med joik. Foto: Per Jan Pedersen

Da kystsamenes kultur-
turdager for 2016
åpnet på Saltvann
Grendehus på fredag
var temaet helbredere
og folkemedisin i de
indre delene av Grov-
fjord.

SKÅNLAND: I tillegg til disse
uforklarlige fenomenene holdt
høyskolelektor Birgitta Bjør-
ken et foredrag om alternativ
sårbehandling.

Det overnaturlige og ufor-
klarlige vekker fortsatt inter-
esse hos mange, og i gren-
dehuset på Saltvann hadde
mange tatt plass for å høre om
helbredere som har virket i
bygda.

Årelating

Sosiolog Elin Vinje Jenssen har sine røtter fra Grovfjord, og hun kunne blant annet fortelle om sin oldemor som omkring 1910 ble livstruende syk etter å ha stukket seg på en rusten nål.

– I den tida bodde legen på Ibestad, og han ble hentet. Dr. Borchgrevink kunne ingenting gjøre, og mente at hun bare måtte vente på døden. Da ble den lokale healeren på Saltvann, Lars Olsa, kontaktet. En av hans metoder for å helbrede var årelating, det vil si å åpne en blodåre og tappe en viss mengde blod fra pasienten. Denne behandlingen stoppet infeksjonen, og til legens store overraskelse ble min oldemor frisk.

Sårbehandling

Høyskolelektor ved Høgskolen i Harstad, Birgitta Bjørken, har skrevet ei bok om tradisjonell og alternativ sårbehandling. Hun trakk i sitt foredrag fram en del vanlige planter som opp gjennom tida har vært brukt til sårbehandling.

- Groblad kalles ofte for verdens beste ugress fordi det helt

siden antikken har blitt brukt til sårbehandling. Det brukes på infiserte sår og til og med på brannsår. Man kan legge bladene direkte på såret, eller presse ut saft og bruke den. Det sies at baksiden av bladene trekker ut verk mens oversiden leger såret. Men det er viktig å vaske bladene godt, for i jord og annet smuss kan det finnes stivkrampebakterier.

ÅRELATING: Elin Vinje Jenssen fortalte blant annet om healeren Lars Olsa som helbredet hennes oldemor ved å årelate henne.